

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

46. An Sacerdos sæcularis possit virtute Cruciatæ in Oratoriis privatis ministrare Eucharistiam? quod idem infertur de Sacerdote Regulari? Ex p. 9. t. 1. res. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

ad quorum favorem satis concinit Sac. Conc. Trident. *sess. 22. in decret. de observand. in celebrat. Missar.* ubi stat cautum, licere Episcopis prohibere Regularibus, ne celebrent in Oratorii privatis secularium. Igitur idem respectu prohibitionis, ne secularibus ibidem communionem ministrent. Hæc Nouarius. Itaque ante Episcopi prohibitionem, ut recte observat Ioan. de la Cruz, *vbi supra*, Regulares ministrent Eucharistiam virtute suorum privilegiorum quibusque; at si Episcopus hoc facere illis prohibeat, abstineant prorsus Eucharistiam ministrare. Vide etiam Auerfam de *Sacram. Euchar. quest. 11. sect. 14. §. 8.*

6. Sed post hæc scripta inveni Patrem Pellizzarium in *Man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 2. sect. 2. num. 93.* absolute docere, Episcopos non posse prohibere Regularibus, ne ministrent Eucharistiam in privatis Oratorii. Sic itaque assertis: Quæres, an Regulares libere possint celebrare in privatis Oratorii secularium legitima facultate concessis ipsis secularibus: Respondetur posse; & quidem non obstante Concil. Trident.

Sup. hac quest. in fine §. verum, & in principio §. vnde, huius Ref. & in tom. 7. tract. 1. ex Ref. §. 4. lege doctrinam §. secundi, & §. Hoc supposito.

sess. 22. in Decreto de observand. & evit. in celebr. Missar. ubi dicitur: Neve patiantur in privatis domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad divinum tantum cultum dedicata Oratoria ab eisdem Ordinariis designanda, & visitanda, Sanctum hoc Sacrificium à secularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi. Vnde colligunt Doctores, Episcopos vi huius Decreti posse prohibere etiam Regularibus, ne celebrent in Oratorii privatis secularium; siquidem talis prohibitio sano modo debet intelligi, si, videlicet, dicta Oratoria non decenter servantur, &c. quod ego colligo ex illis verbis: *Ad divinum tantum cultum dedicata, & ab eisdem Ordinariis designanda.* Alias enim cum Concilium loquatur, tam de Sacerdotibus secularibus, quam de Regularibus, omnino abrogaret, & ablegaret à domibus secularium usum Oratoriorum privatorum, quod tamen est contra communem usum, ac sensum Doctorum. Vnde sequitur, male aliquos inferre ex supradicto Decreto Concilij Tridentini posse Episcopos prohibere Regularibus, ne in Oratorii privatis secularium ministrent secularibus Eucharistiam, id colligentes ex eo, quod vi præfati Concilij possunt Regularibus prohibere, ne in dictis Oratorii celebrent: primo enim id non est verum absolute (vt iam diximus: secundo, dato etiam quod Episcopi possent Religiosis prohibere, ne in Oratorii privatis secularium celebrent, non idem sequitur hoc ipso etiam posse illis prohibere, ne ibi Eucharistiam administrent, vt fusius probat Portel. *part. 3. respons. moral. casu 39.* & maxime ex eo, quod celebrare, & ministrare Eucharistiam sunt quid diversum: à diversis autem fit illatio in odiosis. Ita Pellizzar. Sed non est cum Episcopis litigandum, verum & ipsi non deberent Regularium privilegia infringere. Et præter Doctores supracitados in favorem Regularium videndus est omnino Pater Stephanus Baunyns ex Societate Iesu, qui in *Theol. moral. tom. 1. tract. 5. q. 19.* mordicus sustinet, & probat, Episcopos non posse interdicer Regularibus, ne aliqui in Oratorio, aut Templo extra Domum suam, aut Conuentum Sacram Eucharistiam imperiant.

RÉSOL. XLVI.

An Sacerdos secularis possit virtute Cruciate in Oratorii privatis ministrare Eucharistiam? Quod idem inferitur de Sacerdote Regulari. Ex part. 9. tract. 1. Resol. 9.

libi inf. in A. 3. Ref. 123. & hic

§. 1. P. RO affirmatiua sententia alibi sapientissimum Vasquez adduxi. Probatur hæc opinio, non ex

eo, quod per Bullam detur potestas eligendi Confessarium pro absolutione sacramentali; nam licentia ad ministrandum vnum Sacramentum, non intelligitur concessa ad aliud Sacramentum, & maxime quando est maior, aut diuersa ratio, vt facultas detur ad vnum, & non ad aliud; non fundant ergo prædicti Auctores suam sententiam in hoc, sed in concessione directa recipiendi; etiam tempore Interdicti, Eucharistiam, & alia Sacramenta, præterquam in die Paschæ; cum igitur in hac concessione nulla fiat limitatio ex parte Ministri, seu non restringatur facultas, vt à proprio Sacerdote Eucharistia sumatur; poterit vi Bullæ accipi à quocunque Sacerdote, & quocunque tempore, præter Paschæ.

2. Et si quis ad hoc argumentum respondeat, facultatem hanc subintelligi cum conditione, nempe, posse per Bullam etiam tempore Interdicti recipi Eucharistiam; ab eo tamen, qui alias extra Interdictum de iure potest illum administrare. Contra est: quia, si hoc Pontifex intenderet, nulla esset ratio excipiendi diem Paschæ: nam certum erat tempore Interdicti, etiam in die Paschæ posse Eucharistiam recipi à proprio Pastore, vel ab alio ex eius licentia: proinde si Pontifex in hac clausula loqueretur de receptione Eucharistie in ordine ad proprium Pastorem superflua fuisset exceptio illa: signum igitur est, loqui præfendendo à licentia proprij Pastoris, & loqui de quocunque Sacerdote.

3. Verum aduersus supradicta insurgit nouissime Pater Bardi in *Bull. Cruc. part. 2. tract. 2. cap. 1. sect. 1. n. 3.* Cardinalis de Lugo de *Sacrament. Euchar. disp. 8. sect. 2.* & alij, ita vt Nugnus in *part. quest. 81. art. 3.* affirmatiuam sententiam improbabilem vocauerit. Sed ego puto, sententiam Vasquez non carere probabilitate, licet negatiua sit probabilior, & consulenda. Vnde me citato, affirmatiuam sententiam tenet Auerfa de *Sacram. Euchar. qu. 11. sect. 14. §. 8.* vbi sic ait: Potest in tali Oratorio ministrari Eucharistia communicare volentibus ex deuotione à Regularibus habentibus privilegium ministrandi, non obstante prohibitione Episcopi. Affirmat Portel in *respons. moral. part. 3. casu 39. resol. 14.* qui tamen consulit, ne Regulares id faciant cum displicentia Episcoporum. Vt etiam concedit, posse à Sacerdotibus secularibus in illis Oratorii ministrari iis, qui per Bullam Cruciate habent privilegium suscipiendi Sacramenta à Sacerdote, quem elegerint. Sed consulit, ne id fiat absque licentia Episcopi. Et ita quidem in vtroque capite lectandum est. Ita Auerfa.

4. Nota tamen, quod post hæc scripta inveni contra Bardi, Lugum, & alios, Castrum Palaum tom. 4. tract. 21. *disp. unica, punct. 18. num. 4.* & tract. 25. *disp. unica, punct. 6. num. 15.* docere, virtute Cruciate te posse extra Pascha recipere Eucharistiam à quolibet Sacerdote, siue Regulari, siue seculari, tamen aliàs facultatem non haberet: quia privilegium Bullæ Cruciate non solum pro tempore Interdicti, sed extra Interdicti tempus. At si extra Interdicti tempus privilegium non est suscipiendi Eucharistiam à quolibet simplici Sacerdote, nullum est privilegium; nam à proprio omnes recipere possunt; ergo vt privilegium illud aliquid operetur, affirmandum est, virtute illius quemlibet Sacerdotem ministrare Eucharistiam posse habenti Bullam, siue in Ecclesia, siue in Oratorio.

5. Neque obstant rationes contrariæ. Nam ex receptione Eucharistie non inferitur, reliqua omnia Sacramenta recipi à quolibet posse; sed ea tantum, quæ à Parochis, & Sacerdotibus ministrari solent: quia de his est sermo, non de Sacramentis, quæ à solo Episcopo ministrantur: quippe iura episcopalia intacta esse debent. Quapropter ex vi illius facultatis non videtur

videtur improbabile, quod tradit Vafq. tom. 3. in 3. par. quest. 77. disp. 19. cap. 5. num. 3. 4. Extremam Vnctio- nem recipi a quolibet Sacerdote posse, & poeniten- tiam a quolibet approbato, Neque obest, quod infe- ritas concedatur eligendi quolibet appro- bato: quia conceditur cum potestate ad absoluen- dum: quia conceditur in hac priori concessio- ne generali non continebatur. Neque inde fit, irrequi- sita Parocho, posse quemlibet matrimonio assistere: quia matrimonium non ministratur a Parocho, sed ab ipso contrahentes ministrant: ideoque ibi pro- pter officium Sacramento nulla datur facultas. Ordo tamen, & Confirmatio. utpote Episcoporum propria, nequaquam conceduntur ab aliis, quam a propriis re- ceptis. Ab illis tamen tempore Interdicti recipi posse vi- detur. Huiusmodi Palaus. Sed aliqua ex supradictis, ali- quibus non admittunt. Vide etiam ipsum tr. 2. disp. vnica, punct. 8. n. 4.

Quidnam est igitur, facultatem virtute Cruciatæ recipiendi Eucharistiam in Oratorio a quo- libet Sacerdote, etiam simplici, non fundari in eo, quod in eadem Bulla conceditur facultas eligendi: Confes- sionem, ut aliqui falsò existimant, cum sint duæ actio- nes in paribus inter se: sed fundari in eo quod ibid. conceditur expressè facultas celebrandi, seu celebrare facienda Missam, Eucharistiam & alia Sacramenta, etiam tempore interdicti, ministrandi: præterquam in die Paschatis esto renuat Suar. cit. id concedere, forsi- tan quia Bullam Latinam non legerat, & ita tenet Lu- doicus à Cruz in Bull. Cruci. disp. 1. c. 5. dub. 6. n. 15.

7. Sed cum hæc probabilia, sint an hodie quis pos- sit uti dicto privilegio Bullæ in priuatis Oratoriis, tu cogitante declaratione Sacræ Congregationis pos- sita in sine Resolutionis quinta.

RESOL. XLVII.

Quid concedat privilegium Cruciatæ, quando Commis- sarius dispensat circa horam celebrandi in priuato Oratorio? Exp. 9. tr. 1. Ref. 30.

Ad hanc quæst. respondeo cum Castro Palao tom. 4. tr. 25. dispensica punct. 6. n. 10. ubi sic ait: Quibus, habenti Bullam conceditur, ut celebret, vel celebrari faciat in sua, suorumque familiarium, dome- sticorum, & consanguineorum presentia, (si facultatem obtinuerit à Commissario generali,) per horam antequam elucescat, vel per horam post meridiem. Nam, cum iure communi, & consuetudine recepta ante auctoram neque post meridiem celebrari possit, nullatenus fuit hoc privilegium, ut Missa ante auro- ram, & post meridiem per horam celebraretur. Qua- propter virtute illius poterit Missa inchoari duabus horis cum dimidia ante Solis ortum, & prima hora post duodecimam in meridie. Ita ille, cui adde Aco- riam in Bull. Cruci. q. 33.

2. Sed Pater Bardi in Bull. Cruci. a. part. 1. tract. 4. c. 2. opponit aliquas difficultates circa supradictorum opinionem, videlicet, hanc anticipationem vnius horæ non esse accipiendam ultra totum tempus de iure communi concessum, & in quo absque privilegio potest celebrari: & hoc, quia videtur gratis id affirmari, cum ex verbis privilegij non colligatur aliud, nisi præsentio vnius tantum horæ ante lucem, (& idem de hora post meridiem.) Et confirmari potest hæc opinio ostendendo fundamentum, cui inmittitur contrariæ sen- tentiæ defensores: nam falsum est, privilegium istud esse inutile, & nihil operari: quia cum dubitetur apud doctores, an anticipatio temporis ante auctoram sit per mediam horam, an verò plus, aut minus, Pontifex determinatè concedit, anticipari posse per horam, (&

idem dico de hora post meridiem,) & sic tolluntur & dubitationes, & scrupuli quibus celebrantes angus- tiari possunt. Rursus addo, quod etiam si diceremus, per privilegium istud non concedi effectum realiter distinctum ab eo, quem concedit ius commune, non- sequitur privilegium esse inutile: quoniam, ut rectè animaduertit Suarez de legib. lib. 8. q. 22. num. 3. & Me- rolla tom. 2. disp. mor. disp. 6. cap. 6. num. 3, effectus pri- vilegij potest distingui ab effectu iuris communis, vel secundum rem, seu substantiam, vel tantum se- cundum modum, aut nouum titulum; quatenus nouo titulo idem effectus conceditur: & licet acta vtilitatem & commodum minimè trahat; satis tamen est, ut tra- hat aptitudinem, seu habitum, in quantum posito, quod ius commune contrarium postea decernat: nihilominus non obstante tali Decreto, effectus erit licitus vi pri- vilegij, & si privilegium non extaret, effectus, stante dispositione contraria, esset illicitus; proinde semper verificabitur, de ratione privilegij esse aliquid operari siue quoad rem, siue quoad modum sit distinctum ab effectu iuris communis: & in hoc sensu explican- di sunt Authores citati pro prima sententia, & reli- qui Canonistæ docentes, de ratione privilegij esse ali- quid in privilegiato operari. Addo, neque esse omni- nò inutilitatem concedi privilegia solum ad sedandas conscientias, quando opinio non est omnino certa. Hæc omnia Pater Bardi: qui tamen postea, his non obstantibus, me etiam citato cum multis aliis, priorè sententiam tutam esse in praxi affirmat, docens privi- legium Cruciatæ intelligendum, sicuti & aliud privi- legium, quod habent Regulares.

RESOL. XLVIII.

An vigore privilegij Bullæ Cruciatæ possit quis habere Oratorium priuatum in sua domo, & in illo Missam audire, vel celebrare extra tempus interdicti? Ex part. 9 tract. 1. Ref. 23.

§. 1. IN Summ. Bullæ Cruciatæ Latina hæc habentur [Conceditur, ut dicto anno durante possint in Ecclesiis, in quibus alias diuina Officia, interdicto du- rante, quomodolibet celebrare permillum fuerit, vel in priuato Oratorio ad diuinum cultum tantum deputato ab Ordinario visitando, & designando, etiam tempore interdicti, cui ipsi causam non dederint, vel per eos non steterit, quominus amoueatur, (& qui fa- cultatem ad id à Commissario generali habuerint etiam per horam, antequam elucescat dies, & per ho- ram post meridiem,) in sua, ac familiarium, & dome- sticorum, & consanguineorum suorum presentia Mis- sas, & alia diuina Officia per seipsos, si Presbyteri fue- rint celebrare, vel per alium celebrari facere, & tem- pore interdicti diuinis interesse. Eis tamen qui priua- to Oratorio ad præmissa uti voluerint, ut, quoties id fecerint aliquas preces Deo pro vnione Principum Christianorum contra infideles, eorundem que contra eosdem victoria fundere teneantur, imponitur, Item, Eucharistiam & alia Sacramenta, præterquam in die Paschatis, recipere.]

2. Hoc supposito, pro inferius dicendis in propo- sita quæstione, affirmatiuam sententiam tenet Sorus in 4. disp. 13. quæst. 2. art. 3. §. 1. tam verò & Castros Palaus 10. 4. tr. 25. disp. vnica, punct. 6. n. 1. cuius verba hæc per- extensum apponam, sic enim ait: [In hac clausula con- ceditur facultas habendi Oratorium priuatum ad cele- brandum, quocumque anni tempore, uti cum Henriquez, aliisque Neotericis notauit Ioannes de Salas in explicat. Cruci. quæstion. 19. Nam, esto, in prædicta concessione non habeatur expressè, ma- nifeste supponitur: tum, quia conceditur, ut in priuato Oratorio,

Sup. hoc inf. in Resol. 59. §. 1. in prin- cipio, vsque ad medium, & in alio §. eius annot.